

Yleisimmät lasten tartuntataudit

päivitetty 8.9.2023

TAUTI	AIHEUTTAJA	MITEN LEVIÄÄ, ITÄMISAIKA	OIREITA	HOITO TARTUNNAN LEVIÄMISEN EHKÄISY	POISSAOLOAIKA PÄIVÄHOIDOSTA
ANGIINA	Streptokokki- bakteeri.	Nenän ja nielun eritteet → tarttuu käsien ja syljen välityksellä. Itämisaika 2 – 5 vrk.	Kuume ja kurkkukipu. Joskus oksennuksia.	Antibioottilääkitys. Hyvä käsihygienia sekä sylkikontaktin välttäminen ovat parhaat keinot estää bakteerin leviäminen.	24 tuntia lääkehoidon alusta. Jos kuumetta, yksi kuumeeton päivä. Tämän lisäksi yleisvoiminnan oltava hyvä, että voi olla päivähoitossa.
ENTEROROKKO (rokotetta ei ole)	Coxsackie- virus.	Tarttuu käsien ja pintojen välityksellä. Itämisaika 4 – 6 vrk.	Lievä kuume, kielen ja poskien limakalvo- rakkulat. Rakkuloita myös sormissa ja jaloissa.	Oireenmukainen hoito. Hyvä käsihygienia on paras keino estää viruksen leviäminen.	Jos kuumetta, yksi kuumeeton päivä. Tämän lisäksi yleisvoiminnan oltava hyvä, että voi olla päivähoitossa.
HINKUYSKÄ (rokote on)	Hinkuyskä- bakteeri.	Nenän erite ja ysköslima → tarttuu pisaratartuntana. Tarttuvuusaika 3 viikkoa (hoidotta). Itämisaika 3 – 14 vrk	Pitkittänyt, puuskittainen yskä, johon saattaa liittyä hinkumista ja oksentelua.	Antibioottilääkitys. Jos hoitopaikassa on alle 1 – vuotiaita, heidät on hoidettava ennaltaehkäisevästi (rokotteella).	5 vrk lääkehoidon alusta. Tämän lisäksi yleisvoiminnan oltava hyvä, että voi olla päivähoitossa.

TAUTI	AIHEUTTAJA	MITEN LEVIÄÄ, ITÄMISAIKA	OIREITA	HOITO TARTUNNAN LEVIÄMISEN EHKÄISY	POISSAOLOAIKA PÄIVÄHOIDOSTA
KIHOMADOT		<p>Madon munat joutuvat suuhun suoran käsikosketuksen kautta tai lelujen ja todennäköisesti myös vaatteiden ja vuodevaatteiden koskettelun välityksellä.</p> <p>Munan nielemisestä oireiden alkamiseen kuluu kuutisen viikkoa.</p>	Kutina peräaukon seudussa.	<p>Lääkehoito (saa ilman reseptiä apteekista). Koko perhe (myös oireettomat) hoidetaan samanaikaisesti, hoito uusitaan kahden viikon kuluttua.</p> <p>Lääkepakkauksessa hyvät kodin puhdistusohjeet!</p> <p>Kihomatotartuntaa voidaan ehkäistä hyvällä WC- ja käsihygienialla.</p>	<p>Ei poissaolotarvetta.</p> <p>Päivähoitoon on ilmoitettava kihomadoista, koska leviää helposti epidemiaksi.</p> <p>Jos päiväkotiryhmässä todetaan kihomatoja vähintään kolmasosalla lapsista, kannattaa koko ryhmä hoitaa.</p>
KORVATULEHDUS	Pneumokokki-, hemofilus- ja moraxella-bakteerit tai virus.	Ei tartu lapsesta toiseen.	Flunssan oireet, korvasärky, joskus myös kuume.	Kivun ja kuumeen hoito. Antibioottilääkitys tarvittaessa.	<p>Ei poissaolotarvetta.</p> <p>Yleisvoinnin oltava hyvä, että voi olla päivähoidossa.</p>

TAUTI	AIHEUTTAJA	MITEN LEVIÄÄ, ITÄMISAIKA	OIREITA	HOITO TARTUNNAN LEVIÄMISEN EHKÄISY	POISSAOLOAIKA PÄIVÄHOIDOSTA
MENINGOKOKKI eli aivokalvontulehdus (rokote on)	Meningokokki- ja pneumokokki-bakteerit, myös virus.	Nenän erite ja ysköslima → tarttuu pisaratartuntana. Itämisaika on lyhyt (2 vrk-viikkoja).	Kuume, päänsärky, valonarkuus ja niskajäykkyys, yleiskunnon lasku.	Jos epäily aivokalvontulehduksesta, hakeuduttava heti sairaalahoitoon. Lähikontakteille antibioottilääkitys.	Kunnes tauti on täysin parantunut. Tämän lisäksi yleisvoimien oltava hyvä, että voi olla päivähoidossa.
MÄRKÄRUPI	Stafylokokki- tai streptokokki-bakteeri.	Kosketustartunta, tarttuu käsien välityksellä. Itämisaika on lyhyt.	Märkäinen ja vetistävä ihottuma tai näppylä.	Itsehoito ilman reseptiä saatavalla antibioottivoiteella. Jos ei paikallishoito tepsii, aloitetaan antibioottilääkitys suun kautta. Hyvä käsihygienia on paras keino estää tulehdusalueen leviäminen tai tartunta toiseen henkilöön.	Hoitoon voi mennä 48 tuntia paikallishoidon tai 24 tuntia suun kautta nautittavan antibiootin aloittamisen jälkeen.
NUHAKUUME/FLUNSSA	Sadat eri virukset.	Nenän erite ja ysköslima → tarttuu pisaratartuntana ja kosketustartunta. Itämisaika 1 – 4 vrk.	Nuha, yskä, kurkkukipu, kuume, mahdollisesti jäsensärkyjä.	Lepo, tarvittaessa kuumelääkitys. Tärkein ehkäisykeino on huolellinen käsihygienia.	Yksi kuumeeton päivä. Tämän lisäksi yleisvoimien oltava hyvä, että voi olla päivähoidossa.

TAUTI	AIHEUTTAJA	MITEN LEVIÄÄ, ITÄMISAIKA	OIREITA	HOITO TARTUNNAN LEVIÄMISEN EHKÄISY	POISSAOLOAIKA PÄIVÄHOIDOSTA
ONTELOSYYLÄT eli molluskat	Ontelositylä-virus.	Tarttuu ihokosketuksessa.	Ihon värisiä näppylöitä, usein taivealueilla. Yleensä kutisevat vain jos tulehtuvat.	Paranee itseksen. Tulehtuneita syyliä voidaan hoitaa ilman reseptiä saatavalla antibioottivoiteella. Niin yleinen, ettei tartuntaa voi tavallisesti välttää.	Ei poissaolotarvetta.
PARVOROKKO	Parvovirus.	Virus tarttuu herkästi ja tartuttavuus on suurimmillaan ennen ihottuman ilmaantumista. Itämisaika 4 - 28 vrk.	Voimakas punoitus poskissa. Lisäksi raajoissa pienipaukamaista, verkko-maista ihottumaa, joka kestää yleensä 3-7 vrk. Joskus myös kurkkukipu, kuume, lievät nivelvaivat ennen ihottumaa.	Paranee itseksen. Tartunnan ehkäiseminen on hyvin vaikeaa.	Jos kuumetta, yksi kuumeeton päivä kotona. Tämän lisäksi yleisvoinnin oltava hyvä, että voi olla päivähoidossa.
RIPULI- JA VATSATAUTI	Tavallisimmin eri virukset.	Leviää pisara- ja kosketustautuntana → ulosteiden ja huonosti pestyjen käsien välityksellä. Itämisaika jopa vain 12 tuntia - 2 vrk.	Ripuli, kuume ja oksentelu. Voi olla myös hengitysoireita.	Menetetyn nesteen korvaus tärkeää! Ripulijuomaa voi ostaa ilman reseptiä apteekista. Tärkein ehkäisykeino on huolellinen käsihygienia.	Kunnes oireet ovat loppuneet ja on kulunut kaksi oireetonta vuorokautta. Tämän lisäksi yleisvoinnin oltava hyvä, että voi olla päivähoidossa.

TAUTI	AIHEUTTAJA	MITEN LEVIÄÄ, ITÄMISAIKA	OIREITA	HOITO TARTUNNAN LEVIÄMISEN EHKÄISY	POISSAOLOAIKA PÄIVÄHOIDOSTA
SIKOTAUTI (rokotus on)	Sikotautivirus.	Tartuttaa toisia jo ennen oireiden alkua. Tartuttavuus päättyy noin viikon kuluttua oireiden alusta. Itämisaika 2–3 viikkoa.	Kuume, pääsärky ja sylkirauhasten tulehdus/turvotus.	Oireenmukainen hoito. Rokotus ehkäisee tartuntaa, muutoin tartunnan ehkäiseminen on hyvin vaikeaa.	7 vrk oireiden alusta. Tämän lisäksi yleisvoimien oltava hyvä ja lapsen kuumeeton, että voi olla päivähoidossa.
SILMÄTULEHDUS	Yleensä bakteeri tai virus.	Tarttuu sormien välityksellä lapsesta toiseen. Itämisaika on lyhyt.	Yleensä flunssan oireiden yhteydessä, silmien räähkiminen ja punoitus. Nuhan yhteydessä esiintyvä sidekalvotulehdus voi asettua itsestään muutamassa päivässä.	Huolellinen silmien puhdistaminen. Jos ei muutamassa päivässä hoitu, aloitettava silmätipplälääkitys. Tärkein ehkäisykeino on huolellinen käsihygienia.	Aiheuttajat ovat yleensä samoja viruksia tai bakteereja, kuin hengitystieinfektioissa, siksi eristäminen ei yleensä ole tarpeen. Oireiden voimakkuus ja yleisvointi ratkaisee poissaolon.
SYYHY	Syyhypunkki.	Läheinen ihokosketus. Itämisaika 3-6 vkoa.	Iltaan painottuva ihon kutina. Syyhypunkin käytäviä sormiväleissä, ranteissa, iholla pienipaukamainen ihottuma/vesirakkulat.	Lääkehoito (saa ilman reseptiä apteekista). Koko perhe (myös oireettomat) hoitetaan samanaikaisesti, hoito uusitaan 7-10 vrk kuluttua.	Hoitoon takaisin vasta kun tauti on hoidettu.

				<p>Lääkepakkauksessa hyvät kodin puhdistusohjeet!</p> <p>Syyhyn leviämistä ehkäistään hoitamalla oireilevat henkilöt ja heidän lähipiirinsä hoidetaan asianmukaisesti.</p>	
TAUTI	AIHEUTTAJA	MITEN LEVIÄÄ, ITÄMISAIKA	OIREITA	HOITO	POISSAOLOAIKA PÄIVÄHOIDOSTA
SYYLÄT	Papillooma-virus.	Kosketustartunta.		<p>Syyliä ei tarvitse välttämättä hoitaa. Ne ovat hyvän-laatuksia ja häviävät itsestään vasta-ainetuotannon alettua.</p> <p>Jalkapohjasyylien tarttumista on hankala estää, sillä niitä voi saada mistä tahansa yleisestä tilasta, jossa liikutaan paljain jaloin. Käsien syyliäkään ei voi juuri ehkäistä, sillä niiden tarkkaa tarttumistapaa ei tunneta.</p>	Ei poissaolotarvetta.

TAUTI	AIHEUTTAJA	MITEN LEVIÄÄ, ITÄMISAIKA	OIREITA	HOITO TARTUNNAN LEVIÄMISEN EHKÄISY	POISSAOLOAIKA PÄIVÄHOIDOSTA
TUHKAROKKO (rokotus on)	Tuhkarokko-virus.	Pisaratartunta. Leviää myös huoneilman mukana. Itämisaika 9 - 11 vrk.	Ensioireita kuume, yskä, nuha, punoittavat ja valonarot silmät. 3-5 pvän kuluttua korvien ja poskien seudusta alkava ihottuma, leviää kasvoille, vartalolle ja raajoille.	Oireenmukainen hoito. Rokotus ehkäisee tartuntaa, muutoin tartunnan ehkäiseminen on hyvin vaikeaa.	10 vrk oireiden alusta tai noin 5 vrk ihottuma ilmestymisestä ellei ole merkkejä jälkitaudeista. Tuhkarokkoepäilyssä heti yhteys terveydenhuoltoon. Tuhkarokkoisen kanssa samoissa tiloissa olleet on jäljitettävä ja suojattava tarvittaessa rokotuksilla.
TULIROKKO	Streptokokki-bakteeri.	Kosketus- ja pisaratartunta. Itämisaika 3 – 5 vrk.	Kuume, päänsärky, nielutulehdus, oksentelu, punoittava ja turpea kieli (mansikkakieli), suurentuneet imusolmukkeet kaulalla sekä ihottuma.	Antibioottilääkitys. Ainoa antibioottihoitoa vaativa rokkotauti!	24 tuntia lääkehoidon alusta. Tämän lisäksi yleisvoinnin oltava hyvä, että voi olla päivähoidossa.
TÄI, PÄÄTÄI		Ihmisestä toiseen läheisessä kanssakäymisessä tai päähineistä, yhteisistä harjoista, hiuslenkeistä ym.	Kutina päänahassa.	Lääkehoito (saa ilman reseptiä apteekista). Muut perheenjäsenet hoidetaan, jos heilläkin täitä. Hoito uusitaan 7-10vrk kuluttua.	Ei poissaolotarvetta, kun hoitoon aloitettu. Tartunnasta on ilmoitettava heti päiväkotiin, kouluun ja kavereiden vanhemmille, jotta täit

				<p>Lääkepakkauksessa hyvät kodin puhdistusohjeet!</p> <p>Pipot ja kaulaliinat pidetään oman takin hihassa, hiuslenkit, kammot ja harjat henkilökohtaisina.</p>	eivät palaudu jo hoidettuihin uudelleen.
TAUTI	AIHEUTTAJA	MITEN LEVIÄÄ, ITÄMISAIKA	OIREITA	HOITO	POISSAOLOAIKA PÄIVÄHOIDOSTA
VAUVAROKKO	Herpesvirus.	<p>Pisaratartunta. Perhepiirissä syljen välityksellä.</p> <p>Itämisaika 5-15 vrk.</p>	Korkea kuume 3 – 5 vrk. Kuumeen laskiessa hento pienitäpläinen ihottuma.	<p>Paranee itseksen.</p> <p>Tartunnan ehkäiseminen käytännössä mahdotonta.</p>	Yksi kuumeeton päivä. Tämän lisäksi yleisvoimin oltava hyvä, että voi olla päivähoidossa.
VIHURIROKKO (rokotus on)	Vihurirokko-virus.	<p>Pisaratartunta. Leviää huoneilman mukana. Tartuttaa toisia jo pari päivää ennen oireiden alkua ja noin viikon oireiden alusta eteenpäin.</p> <p>Itämisaika 14-18 päivää.</p>	Kuume, limakalvojen ärsytysoireita ja imusolmukkeiden turvotusta. Hento ihottuma alkaa yleensä useita päiviä kuumeen jälkeen pään alueelta ja leviää vartalolta raajoihin. Ihottuma häviää nopeasti, joskus jo samana päivänä kuin on ilmestynytkin.	<p>Paranee itseksen.</p> <p>Rokotus ehkäisee tartuntaa, muutoin tartunnan ehkäiseminen on hyvin vaikeaa.</p>	7 vrk ihottuman alusta. Yksi kuumeeton päivä. Tämän lisäksi yleisvoimin oltava hyvä, että voi olla päivähoidossa.

TAUTI	AIHEUTTAJA	MITEN LEVIÄÄ, ITÄMISAIKA	OIREITA	HOITO TARTUNNAN LEVIÄMISEN EHKÄISY	POISSAOLOAIKA PÄIVÄHOIDOSTA
VESIROKKO (rokotus on)	Vesirokkovirus	Kosketus- ja pisaratartunta. Erittäin tarttuva (hengitystiet, rakkulaneste) ja oleskelu vesirokkopotilaan kanssa samassa huoneessa riittää tartuntaan. Itämisaika 14 vrk.	Kuume, ihottuma, joka alkaa vartalolta punoittavina näppylöinä leviten muuallekin ja muuttuen vesirakkuloiksi.	Paranee itseksensä. Kutinaan tarvittavaa lääketystä voi pyytää reseptille. Rokotus ehkäisee tartuntaa, muutoin tartunnan ehkäiseminen on hyvin vaikeaa.	Viimeisimpien rakkuloiden ilmaantumisesta vielä 5 vrk eteenpäin. Tämän lisäksi yleisvoimin oltava hyvä, että voi olla päivähoidossa.